

PROJECTOPROEP TWEETALIG BASISONDERWIJS NEDERLANDS – VLAAMSE GEBARENTAAL

1. SITUERING VAN DE PROJECTOPROEP

De Vlaamse minister van Onderwijs heeft principieel beslist om een regelgevend kader voor 'tweetalig onderwijs Nederlands-Vlaamse Gebarentaal' binnen het basisonderwijs te creëren.

Die beslissing is een rechtstreeks gevolg van de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal (hierna VGT) en de bijhorende verplichting van de Vlaamse Regering om initiatieven te nemen om het gebruik van de VGT mogelijk te maken binnen haar bevoegdheidsgebieden¹.

Momenteel kennen we in Vlaanderen het gewoon Nederlandstalig onderwijs met tolkondersteuning en buitengewoon onderwijs type 7. Er bestaat nog geen onderwijsvorm waar kinderen les krijgen in twee talen en waar de VGT een gelijkwaardige plek heeft naast het Nederlands.

De overheid zal een voorwaardenscheppend kader creëren waarbinnen onderwijsverstrekkers een onderwijsaanbod kunnen inrichten met de VGT als onderwijstaal naast het (geschreven) Nederlands.

Essentiële elementen binnen het tweetalig aanbod zijn:

- er zijn twee 'onderwijstalen': VGT en (geschreven) Nederlands;
- (geschreven) Nederlands en VGT worden beide als 'leerinhoud' gegeven;
- naast VGT maakt ook dovencultuur deel uit van het curriculum.

Er zijn binnen dit regelgevend kader verschillende organisatievormen mogelijk, dat behoort tot de autonomie van het schoolbestuur.

Het regelgevend kader (de structurele regeling) zal in werking treden op 1 september 2024. Vanaf dan kunnen scholen die hiervoor kiezen dan ook tweetalig onderwijs Nederlands-VGT organiseren.

Ter voorbereiding van de realisatie van het structurele regelgevend kader, wordt er voor de periode van 15 december 2022 tot en met 30 juni 2024 een projectsubsidie toegekend aan één school die zich reeds wil engageren om, ten experimentele titel, een tweetalig onderwijsaanbod in het basisonderwijs in te richten en in zijn schoolwerking te integreren.

2. DOELSTELLINGEN VAN HET PROJECT

De projectsubsidie heeft een dubbel doel:

1. door de subsidie kan de betrokken school een eerste aanbod tweetalig basisonderwijs Nederlands – VGT voorbereiden en concreet inrichten;
2. vanuit de organisatie van een tweetalig aanbod kan de betrokken school een bijdrage leveren aan de voorbereiding van de structurele (decreta)le regeling (zie situering).

¹ Artikelen 2 en 8 Decreet 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal.

2.1. CONCREET AANBOD TWEETALIG ONDERWIJS

Met de subsidie kan de betrokken school voorafgaand aan de structurele, decretale, regeling al een aanbod tweetalig basisonderwijs Nederlands – VGT inrichten. Het tweetalige aanbod ligt in lijn met de ontwikkelingsdoelen ‘communicatie en taal: Vlaamse Gebarentaal’ en ‘wereldoriëntatie: dovencultuur’ zoals bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7.

De subsidie is zowel bestemd voor het voorbereiden van het tweetalig aanbod als de concrete inrichting er van. De betrokken school kan zelf beslissen wanneer het concrete aanbod precies start, maar dat moet ten laatste op 1 september 2023.

Met de subsidie kan de school onderwijs geven dat enerzijds gebruik maakt van VGT als voer- en instructietaal en anderzijds VGT en dovencultuur als lesinhoud meegeeft. De school voorziet dit aanbod voor kleuters/leerlingen, die VGT als de eerste taal hebben of die sterk gericht zijn op de VGT.

Dit aanbod valt binnen de huidige regelgeving voor basisscholen en is (nog) geen volwaardig tweetalig onderwijs (er zijn nog geen onderwijsdoelen, er is nog geen leerplan, ...). Dat kan pas bij de inwerkingtreding van het decreet (1 september 2024). Een volwaardig aanbod is dus niet de verwachting t.a.v. de school. De ouders van de toekomstige kleuters/leerlingen kunnen dat in de projectperiode van de school ook niet verwachten.

2.2. MEEWERKEN AAN DE VOORBEREIDING VAN DE DECRETALE REGELING

Vanuit de organisatie van het aan het decreet voorafgaand tweetalig aanbod zal de betrokken school een bijdrage leveren aan de voorbereiding van de structurele (decretale) regeling. De concrete uitwerking van een tweetalig aanbod in de deelnemende school tijdens de projectperiode kan immers dienen als voorbeeld waaruit lessen kunnen getrokken worden die nuttig zullen zijn bij de verdere voorbereiding van het decreet.

Het beleidsvoorbereidend proces wordt evident opgenomen door de minister van onderwijs, zijn kabinet en administratie.

Vanuit het noozo-principe² heeft de minister van onderwijs een klankbordgroep ‘tweetalig basisonderwijs Nederlands - Vlaamse Gebarentaal’ ingesteld.

Deze klankbordgroep, die actief is sinds juni 2022, is samengesteld uit afgevaardigden van het Kabinet Onderwijs, het Departement Onderwijs en Vorming, de onderwijsinspectie, AGODI³, AHOVOKS⁴, de UGent, de KU Leuven, het VGTC⁵, Doof Vlaanderen, de VLOR, het Kinderrechtencommissariaat en ACVGT⁶.

De deelnemende school wordt lid van de klankbordgroep en delegeert hiervoor een afgevaardigde.

² Niks over ons, zonder ons

³ Agentschap voor Onderwijsdiensten

⁴ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen

⁵ Vlaams GebarentaalCentrum

⁶ Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal

De betrokken school zal enerzijds de klankbordgroep op de hoogte houden van de ontwikkeling (bij voorbereiding en uitvoering) van het tweetalig aanbod.

Meer bepaald wordt er van de deelnemende school feedback en duiding verwacht over:

- de praktische en administratieve organisatie (o.a. inschrijvingen, begeleiding van de kleuters/leerlingen, contact met ouders);
- de vereisten voor de leerkrachten (o.a. taalbekwaamheid en expertiseopbouw);
- de doelgroep (o.a. aantal en profielen);
- het curriculum, didactisch materiaal en pedagogische ondersteuningsmiddelen;
- het inpassen van de tweetalige werking in de gehele werking van de school (met nadruk op de diversiteit tussen dove en horende gebarentaligen en de diversiteit tussen Nederlandstalige en gebarentalige kleuters/leerlingen).

Daarnaast is de school bereid om adviezen en vragen naar bijsturingen met betrekking tot tweetalig aanbod vanuit de klankbordgroep te implementeren en verleent de school zijn medewerking aan het verder uitwerken van het regelgevend kader op vraag van de minister en zijn diensten.

3. WILT U KANDIDEREN VOOR DE SUBSIDIE?

Het schoolbestuur kan voor de projectsubsidie kandideren door het indienen van een aanvraagdossier.

3.1. ONTVANKELIJKHEIDSVoorwaarden

De ontvankelijkheidsvoorwaarden voor een aanvraagdossier zijn:

1. het werd ten laatste op 31 oktober 2022, 12.00 u, per e-mail, ingediend;
2. het werd ondertekend door het schoolbestuur;
3. Het is vergezeld van de volgende documenten:
 - 3.1. een getekend engagement om deel te nemen aan het overleg en de werkzaamheden van de klankbordgroep en in te gaan op vragen gesteld door de minister, het kabinet of de administratie;
 - 3.2. het protocol van de onderhandelingen in het lokaal comité;
 - 3.3. het verslag van het overleg binnen de schoolraad.

3.2. INHOUD SUBSIDIEaanvraag

Het aanvraagdossier moet minstens volgende elementen bevatten:

1. de identificatiegegevens van het schoolbestuur, de school en eventueel de vestigingsplaats;
2. een zicht op het potentiële aantal kleuters/leerlingen, de contacten met de ouders;
3. de wijze waarop de voorbereiding aangepakt wordt, met minimaal:

- 3.1. zicht op de aanwezige kennis van en expertise over onderwijs aan gebarentaligen en over VGT en dovencultuur;
 - 3.2. de wijze waarop de verdere expertiseontwikkeling wordt aangepakt;
 - 3.3. met welke actoren wordt er samenwerkt;
 - 3.4. de wijze waarop personeel binnen de projectsubsidie aangetrokken, geselecteerd en begeleid wordt (taalbeheersing VGT, ...);
 - 3.5. de opportuniteiten en de belemmeringen die men vandaag al ziet;
4. de wijze waarop het onderwijs georganiseerd wordt, met minimaal:
 - 4.1. gemeenschappelijke/gescheiden leermomenten (leeftijden, gebarentalig/Nederlandstalig, verschillende niveau's van taalvaardigheid VGT bij de betrokken kinderen...;
 - 4.2. aanpak van de niet-lesmomenten (speeltijden, middagpauze, voor- en naschoolse opvang) en de algemene integratie in de schoolwerking;
 - 4.3. samenwerking tussen personeel projectsubsidie en overige personeel van de school;
 - 4.4. introductie van VGT en dovencultuur als lesinhoud afgestemd op de ontwikkelingsdoelen 'communicatie en taal: Vlaamse Gebarentaal' en 'wereldoriëntatie: dovencultuur' zoals bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7;
 - 4.5. materiaalaanpassing en -ontwikkeling;
 - 4.6. het aanbod Nederlands;
 - 4.7. rol van / verhouding tot eventuele ondersteuning (leersteun, globale individuele ondersteuning (GIO) of andere);
 - 4.8. rol van eventuele tolken;
 5. de visie op langere termijn over de ontwikkeling en de organisatie van een duurzaam en degelijk 'tweetalig aanbod Nederlands - Vlaamse Gebarentaal';
 6. een begroting voor de gehele projectperiode voor maximaal 300.000 euro.

4. OP WELKE MANIER WORDT UW AANVRAAGDOSSIER BEOORDEELD?

De ontvankelijke aanvraagdossiers worden beoordeeld op basis van de volgende inhoudelijke criteria.

- Het aantal betrokken kleuters/leerlingen;
- er wordt op voldoende wijze aangetoond dat de school nodige (start)expertise heeft met betrekking tot lesgeven in en over Vlaamse Gebarentaal en dovencultuur of er zijn garanties dat dit in de toegestane voorbereidingstijd zal gebeuren;
- er wordt op voldoende wijze aangetoond dat de school diepgaand zal samenwerken met de betrokken kleuters/leerlingen, hun ouders en derden (organisaties);
- er wordt op voldoende wijze aangetoond dat het concrete aanbod duurzaam en kwaliteitsvol zal zijn. Dit wil zeggen dat er bekwaam onderwijspersoneel (met kennis van de VGT) zal aangeworven worden, een adequaat onderwijsprogramma opgemaakt zal

worden (in lijn met de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7) en er een beleid met aandacht voor de specifieke noden van de doelgroep en de inpassing in de algemene schoolwerking zal uitgerold worden;

- er is een duidelijke langere termijnvisie.

Aan een kandidierend schoolbestuur kan bijkomende toelichting gevraagd worden.

5. HOEVEEL BEDRAAGT DE PROJECTSUBSIDIE EN WELKE UITGAVE KOMEN IN AANMERKING

De projectsubsidie bedraagt 300.000 euro en zal worden toegekend aan één school voor de bestedingsperiode van 15 december 2022 tot en met 30 juni 2024.

De projectsubsidie dekt alle loon- en werkingskosten die nodig zijn om het tweetalig aanbod te organiseren en te implementeren in de desbetreffende school.

Na goedkeuring van het subsidiebesluit ontvangt de indiener 60% van de maximale subsidie. Een tweede voorschot van 30% volgt volgens afspraak met de projectschool. De overige 10% ontvangt de indiener na opmaak van inhoudelijk en financieel eindverslag.

6. HOE VERLOOPT DE VERDERE PROCEDURE

Op 18 oktober 2022 wordt er een infosessie georganiseerd waarin verdere toelichting zal gegeven worden over deze projectoproep. Geïnteresseerden kunnen zich inschrijven door een e-mail te sturen naar gloria.dibernardo@ond.vlaanderen.be.

Het volledige dossier wordt digitaal verstuurd naar gloria.dibernardo@ond.vlaanderen.be met als onderwerp 'Projectoproep tweetalig basisonderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal'.

De inschrijvingen voor de projectoproep worden afgesloten op **31 oktober 2022 om 12.00 u.**

Op basis van de voorgelegde informatie, formuleert een beoordelingscommissie een advies over uw projectaanvraag. De beoordelingscommissie is samengesteld uit afgevaardigden van de klankbordgroep tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal.

Op basis van dit advies zal de Vlaams minister van onderwijs een beslissing nemen. Zodra deze beslissing is genomen, brengt het Departement Onderwijs u hiervan op de hoogte.

7. WIE KAN EEN AANVRAAG INDIENEN?

Basisscholen gelegen in Vlaanderen en Nederlandstalige basisscholen gelegen in het Brussels hoofdstedelijk gewest.